

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

ÜMİT BOYNER'İN

“WORLD ENERGY OUTLOOK 2012 TÜRKİYE TANITIMI”

AÇILIŞ KONUŞMASI

21 Aralık 2012

Martı Otel, İstanbul

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35
www.tusiad.org

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berloffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

Sayın Bakanım, değerli konuklar ve basın mensupları,

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. TÜSİAD Sektörel Politikalar Komisyonu bünyesinde faaliyet gösteren Enerji Çalışma Grubu tarafından düzenlenen “**World Energy Outlook 2012 Türkiye Tanıtımı**”na hoşgeldiniz.

Uluslararası Enerji Ajansı'nın Baş Ekonomisti ve Ekonomik Analiz Bölümü Başkanı Sayın Fatih Birol, bugün burada artık her yıl tüm dünyada büyük bir ilgiyle karşılanan World Energy Outlook raporunun 2012 yılı Türkiye sunumunu gerçekleştirecekler. Kendilerine, bugün bizimle oldukları için huzurlarımızda bir kez daha teşekkür ediyorum.

Sayın Birol, sunumu ile uzun dönemli dünya enerji arz ve talebine ilişkin projeksiyonların yanı sıra dünya enerji denkleminde son dönemde meydana gelen gelişmeleri aktaracak ve belli başlı enerji üreticisi ve kullanıcısı konumundaki ülkelerin politika tercihlerine ilişkin bir ufuk turu yapma imkanı sağlayacak.

Sayın Birol'un ana tema konuşmasının ardından, “*Değişen Küresel ve Bölgesel Dinamikler Işığında Türkiye Enerji Sektörü*” başlıklı ve iş dünyası ve enerji sektörünün değerli temsilcilerinin yer aldığı bir de panelimiz var. Bu panelde de, Türkiye'nin arzu edilen şekilde enerji sektöründe bölgesel bir güç konumuna gelebilmesi için, enerji piyasalarımızda gerçekleştirilmesi gereken reformlara ilişkin önceliklerimizi ele almak arzusundayız.

Uluslararası Enerji Ajansı projeksiyonlarına göre;

- gelecek dönemde petrol ve doğal gaz üretiminin ABD başta olmak üzere bazı ülkelerde yeniden canlanması;
- bu doğrultuda üretim ve tüketim yapılarının değişmesi,
- ülkelerin nükleer enerjiden çekilme kararları,
- enerji fiyatlarında meydana gelen yükseliş ve aşırı oynaklık
- ve bütün bunların da bir sonucu olarak enerji verimliliğine yönelik

önümüzdeki dönemde enerji politikalarında öne çıkan konular olacaktır. Yine projeksiyonlar çerçevesinde bir diğer önemli gelişme ise, Çin, Hindistan ve Ortadoğu ülkelerinde yükselen yaşam standartlarına paralel olarak 2035 yılına kadar enerji talebinin üçte birin üzerinde artmasıdır. Enerji arzı açısından bakıldığında petrol ve gaz üretiminde yeni teknolojilerin yardımıyla özellikle Amerika'da kaya gazı konusunda sağlanan gelişmeler küresel enerji arzını doğrudan etkilemiş ve Avrupa'nın elektrik üretiminde kömür gibi görece daha ucuz ancak sera gazı salınımlarını artırıcı bir kaynağa yönelime neden olmuştur.

Türkiye'ye baktığımızda ise birincil enerji tüketiminde 21. sırada gelsek de, OECD ülkeleri içerisinde geçtiğimiz 10 yıllık dönemde enerji talep artışının en hızlı gerçekleştiği ülkeyiz. Artan talebimize paralel olarak, enerjinin arz güvenliğinin dengeli bir bileşim ve rekabetçi fiyatlar ile sağlanması sürdürülebilir kalkınma açısından gelecek kuşaklara karşı en önemli sorumluluklarımız arasında bulunuyor. Bu nedenle, başta sanayi olmak üzere sektörlerin rekabet gücünü artırabilmek için, kaliteli enerjinin uygun fiyattan temin edilebilmesi ve verimli kullanılabilmesi gerekmektedir.

Bunun zor bir denklem olduğunu her fırsatta yineliyoruz. Enerji bileşimini daha az karbon yoğun hale getirmek için çabalarken, yüksek büyüme beklentimiz enerji talebini artıracaktır. Bu durum, enerji bileşiminde belirli seçimler yapmamızı gerektirecektir.

Denklemin bir yanında enerjide arz güvenliği çerçevesinde kömürle çalışan termik ve büyük hidroelektrik santralleri bulunuyor. Söz konusu termik santraller, görece daha ucuz enerji sağlıyor, ancak karbondioksit emisyonlarını artırıcı etki yapıyor. Hidroliğe baktığımızda da mevcut planlamaların 2020'li yıllarda bu potansiyelin tamamının kullanılmasını hedeflediğini görüyoruz. Diğer yanda ise, karbon içerikli olmakla birlikte daha temiz ancak ithalat talebini önemli ölçüde artıran doğalgaz bulunmakta. Halihazırda ülkemiz dünyada 2002 yılından bu yana elektrik ve doğal gazda Çin'den sonra en fazla talep artış hızına sahip ikinci büyük ekonomi olmuştur. Bütün bu gelişmelere rağmen, şunun tekrar altını çizmek isterim ki, yenilenebilir enerji kaynaklarımızdan yeterince faydalanamıyoruz. Şu an itibarı ile 2020 yılı için koyduğumuz rüzgar ve güneş enerjisi hedeflerine ulaşmamız zor gözüküyor. Hem cari denge, hem de sürdürülebilir kalkınma açısından yenilenebilir enerji başta olmak üzere yerli kaynaklarımıza yatırıma hız verilmesinin önemli olduğunu düşünüyoruz.

Bu zor denklemin arzu ettiğimiz şekilde çözülmesi için gelecek 10 yılda 2023 vizyonu ile hazırlanmış olan enerji ve iklim politikalarının hayata geçirilmesi için gerekli ortamın sağlanması gerekmektedir. Dolayısı ile önümüzdeki 10 yıllık fırsat penceresini çok iyi değerlendirerek gerekli yatırım ve finansmanı harekete geçirecek kararları bir an önce almak durumundayız.

Bu 10 yıl ülkemizde olduğu küresel bağlamda da kritik. Bildiğiniz gibi iklim değişikliğinde 2020 yılına kadar yeni bir sistemin kurulması öngörülmekte. Bu hedefe yönelik olarak TÜSİAD her sene gerçekleştirilen İklim Değişikliği Taraflar Toplantılarına özel sektörü temsil etmekte ve müzakerelere katılmaktadır. Bu çerçevede, bu sene Doha'da yürütülen iklim değişikliği müzakereleri ve alınan kararların iş dünyası açısından muhtemel sonuçlarını 27 Aralık 2012 tarihinde "**Düşük Karbon Ekonomisinde Rekabet Gücü: 2012 ve Sonrası için Beklentiler**" seminerimiz ile değerlendireceğiz.

Değerli Konuklar,

Türkiye'de enerjide arz güvenliğini sağlamak için planlanan üretim ve altyapı yatırımlarının gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu yatırımların gerçekleştirilebilmesi için önemli bir önkoşul da uzun vadeli öngörülebilirliktir. Bu çerçevede, son dönemde piyasanın liberalleştirilmesi yönünde atılan adımları memnuniyetle karşılamaktayız.

Uzun vadeli öngörülebilirliğin sağlanması için de serbest piyasa dahilinde referans bir fiyatın oluşması kritik öneme sahiptir. Enerji borsası, bu referans fiyatın şeffaf ve piyasa temelli bir çerçevede oluşmasının en verimli yoludur. Bugüne kadar Türkiye'de enerji borsasının kurulması için birçok önemli adım atıldı. Bu borsanın kurulmasına yönelik TEİAŞ ve Avrupa Enerji Borsası arasında bir mutabakat protokolü de imzalandı. Bu protokol ile Türkiye'nin enerji borsasının tasarımında Avrupa'daki örneklerden faydalanılacağını ve Türkiye'nin koşul ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak en doğru sistemin uyarlanacağını umuyoruz. Söz konusu borsanın oluşturulma aşamasında bu sistemi kullanacak ve içinde yer alacak paydaşlar ile diyalog mekanizmasının geliştirilerek devam etmesi arzusundayız.

Uzun vadeli öngörülebilirlik için vurgulamak istediğim bir diğer unsur da piyasanın düzgün işleyişinin temin edilmesidir. Bunun gerçekleştirilmesinde önemli bir adım olarak gördüğümüz *Elektrik Piyasası Kanun Tasarısı Taslağı ve 4646 Sayılı Doğal Gaz Kanun Tasarısı Taslağının* 2012 yılının başında serbestleştirilmesi sürecinde tüm paydaşların görüşe açılmış olması memnuniyet vericidir. Ancak enerji sektörünün tüm paydaşları açısından büyük önem arz eden kanunların nihai hale getirilmesi sektörün tüm oyuncularının önünü görebileceği bir ortam yaratılması açısından kritik öneme sahiptir.

Bununla birlikte, elektrik piyasası üretim özelleştirmelerinin de ivedilikle tamamlanması gerekmektedir. Ancak, özelleştirme uygulamalarının piyasa mekanizmalarını bozucu, rekabeti ve tüketici haklarını kısıtlayıcı etkisi olmaması ve verimlilik artışı odaklı olmasına dikkat edilmelidir. Türkiye sanayiinin uzun dönemli rekabet gücü bu vizyona kritik derecede bağımlıdır.

Değerli Konuklar,

Sözlerime son vermeden önce bugün ülkelerin en önemli hedeflerinden birinin enerjinin arz güvenliğinin ve sürdürülebilirliğinin sağlanması olduğunu bir kez daha vurgulamak istiyorum. Ayrıca iklim değişikliği ve artan çevre duyarlılığı karşısında yenilenebilir enerji kaynaklarının geliştirilebilmesi için düzenlemelerin öneminin de altını çizmek isterim. Bunların gerçekleştirilebilmesi, ancak rekabet ve yatırım ortamını kuvvetlendirecek yapısal reformlar ile mümkün olabilecektir. Güvenle ifade edebilirim ki, bu koşullar sağlandığı takdirde Türkiye özel sektörü enerji yatırımlarını hızla devreye sokacak kapasiteye sahip durumdadır.

Beni sabırla dinlediğiniz için teşekkür ederim...